

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 121/2025 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om vaccination mot RS-viruset

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 121/2025 rd undertecknat av riksdagsledamot Päivi Räsänen /kd m.fl.:

Hur ämnar regeringen främja att vaccin mot RS-virus införs i det nationella vaccinationsprogrammet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

RSV dvs. (respiratory syncytial virus) sprids effektivt som droppsmitta och orsakar luftvägsinfektioner i alla åldrar, men med allvarligast följer hos spädbarn. RSV-infektioner förebyggs på samma sätt som andra luftvägsinfektioner. Personer med snuva och halsont bör undvika att besöka familjer med spädbarn. Sjukdomen kan också förhindras genom immunisering, dvs. antingen genom att vaccinera en vuxen, särskilt en gravid mamma, för att skydda den nyfödda eller sig själv eller genom att ge småbarn specifika antikroppar.

Tjänsteutbudsrådet för hälso- och sjukvården (Palko) och den nationella läkemedelsdelegationen rekommenderar att vissa grupper av dibarn ges långvariga RSV-antikroppar (nirsevimab) för att förebygga infektion och sjukdom till följd av Rs-viruset under RSV-perioden 2024–2025. På rekommendation av Palko har välfärdsområdena erbjudit antikroppen till barn under tre månader som är födda under RSV-perioden samt barn under 12 månader som hör till riskgrupperna för allvarlig RSV-sjukdom från och med oktober 2024. Utifrån det vaccinationsregister som Institutet för hälsa och välfärd för samt de uppgifter som Fimea och Palko samlat in från förlossningssjukhusen har antikroppen getts till cirka 90 procent av rekommendationens målgrupp.

Palkos nya rekommendation för RSV-perioden 2025–2026 fick positiv respons under remissbehandlingen. Palko rekommenderar att användningen av antikroppen i första hand begränsas till riskgrupper, men de kan fortfarande ges till alla spädbarn under tre månader. Rekommendationen förutsätter är att innehavaren av försäljningstillståndet och köparen ska komma överens om ett betydligt lägre köpepris än det offentliga partipriset.

För närvarande ingår inte RSV-vaccinerna i det nationella vaccinationsprogrammet och Institutet för hälsa och välfärd har inte gett någon rekommendation om användningen av dem. Institutet för hälsa och välfärd kommer att utvärdera både antikroppens och vaccinets effektivitet som en del av en mer omfattande analys av kostnadseffektiviteten av RSV-immuniseringen. RSV-vacciner är för närvarande tillgängliga inom den privata hälso- och sjukvården och på apoteken. De kan användas för gravida och personer som fyllt 60 år. Vaccinationen av en gravid kvinna ger skydd åt barnet som föds. För att köpa vaccinet på apoteket behövs ett recept från läkare. Vaccinet kan också fås från den privata hälso- och sjukvården.

Kompletteringen av det nationella vaccinationsprogrammet med ett nytt vaccin är en process i flera faser som inleds med en bedömning av sjukdomen i fråga och det vaccin som utvecklats mot den. Denna hälsoekonomiska bedömning tar i allmänhet cirka 2–3 år, i snabbaste fall drygt ett år. För att genomföra bedömningen utser Institutet för hälsa och välfärd en expertgrupp vars uppgift är att granska vaccinets effekt, säkerhet, betydelse för folkhälsan och kostnadseffektivitet på individ- och befolkningsnivå.

Expertgruppens förslag behandlas i den nationella expertgruppen för vaccinationsfrågor (KRAR), vars uppgift är att följa den internationella utvecklingen inom hela vaccinområdet och i synnerhet inom vaccinationsprogrammen samt bereda THL:s förslag till social- och hälsovårdsministeriet (SHM) om utveckling av det nationella vaccinationsprogrammet. Därefter ber SHM om ett utlåtande om Institutet för hälsa och välfärds förslag av delegationen för smittsamma sjukdomar som stöd för sin egen tjänstemannabehandling.

För att ett nytt vaccin ska kunna inkluderas i det nationella vaccinationsprogrammet förutsätts att finansiering har reserverats för detta i statsbudgeten. Med tanke på genomförandet av det nationella vaccinationsprogrammet är det mycket viktigt att säkerställa en långsiktig finansiering av vaccinanskaffningarna. När riksdagen i sin årliga budgetbehandling har beviljat den finansiering som utvidgningen av vaccinationsprogrammet förutsätter kan man gå vidare till konkurrensutsättning och upphandling av vaccin.

Bedömningen av RSV-vaccinet framskrider enligt den ovan beskrivna beslutsprocessen. Den hälsoekonomiska bedömningen av RSV-vaccin och monoklonala antikroppar mot RSV har vid THL prioriterats som följande omfattande bedömning som kan inledas hösten 2025. Enligt social- och hälsovårdsministeriets tjänstemannakår är det realistiska målet att SHM får med ärendet i budgetbehandlingen 2027, men det är fortfarande svårt att uppskatta den exakta tidtabellen.

En RSV-infektion ska tas på allvar. Hos små barn och äldre kan RSV orsaka allvarlig inflammation i de nedre luftvägarna, lunginflammation eller inflammation i luftrören, dvs. bronkiolit. Lung-

inflammation och bronkiolit kan till och med leda till andningssvårigheter som kräver sjukhusvård. Regeringen anser att det är viktigt att det nationella vaccinationsprogrammet utvecklas utifrån forskningsrön för att skydda befolkningens hälsa och liv.

Helsingfors 5.5.2025

Minister för social trygghet Sanni Grahn-Laasonen